

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendőek.

Megjelenik
minden Szerdán.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fl. Ajánkozásoknál eladás vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fl.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1902. Deczember 10.

11. szám.

Néhány szó a szakiskolai nevelésről.

Egy kis füzetke fekszik előttünk, melynek homlokáról a következő felirást olvassuk:

„A vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskola és alsóbb erdészeti szakoktatásunk fejlődése. Ismerteti Cserny Győző királyi al-erdőfelügyelő.”

A kis füzet a szakképzés szükségességét hangoztató rövid bevezetés után a vadászerdei erdőőri szakiskola történetét s annak fejlődését vázolja igen érdekes leírásban, melyre esetleg még visszafogunk térni; most egyelőre a füzet befejező soraival szándékozunk foglalkozni, melyek a következők:

Ebből a szerény ismertetéséből is kitűnik, hogy az alsóbb erdészeti műszaki segéd-
szolgálatra képesítő szakoktatás egyrészt a növendékek részéről nagy szorgalmat és figyelmet tételez fel, másrészt pedig oly tanítókat kíván meg, akik egyszersmind ügyes erdőgazdák és a növendékekre más irányban is hatni tudnak.

A szakiskolának feladata ugyanis kettő: oktató és nevelő, ennél fogva nemcsak az a célja, hogy a maga egészében befejezett, a növendékek leendő szerényebb működési köréhez mért, elegendő, — tehát ugy a saját, mint leendő szolgálatadóik érdekében ne felesleges — szakismeretet nyújtson, de e mellett erkölcsileg nemesítse s jellemileg is képezze azokat.

Nem minden gyümölcs érik továbbá meg a fáján annyira, hogy közvetetlenül leszakítása után élvezhető legyen s a szakiskolai növendékeknek is, mielőtt önállóbb szolgálatra alkalmaztatnék, további gyakorlatra van szüksége, melyet a szerzett ismeretek alapján, tapasztalás szerint, gyorsan szokott elsajátítani.

Szerencsés ennél fogva az altiszt, aki szolgálatának kezdetén oly vezető erdőtiszt alá kerül, aki vele foglalkozván, valóban használható segéderőt nevel belőle.

Az alsóbb erdészeti szakoktatás jelentősége az erdőgazdaság fejlődésével emelkedik. Belterjesebb erdőgazdaságban ma a jó erdészeti segédszemélyzet már nemcsak őrzője a reábizott erdőbirtoknak, de a műszaki segédszolgálatban támogatója is a kezelő erdőtisztnek. Közel husz éve, ugyszólván változatlanul fenálló alsóbb erdészeti szakoktatásunk szervezete sincsen még teljesen megoldva s nem tekintethető befejezettnek, hanem alapos s egyöntetű reformra van szükség. Ehhez hozzájárul még az a körülmény is, hogy a szakiskolákba különféle szempontból kiindulva igen sokan óhajtának felvétetni. Évenként megüresedő 88 helyre 5-ször, 6-szor annyi a pályázó. Innen eredhet azután az a panasz is, melyet a szakiskolából kikerülő növendékek egy részéről néha hallanunk kell, hogy t. i. fárasztóbb teendőktől huzódnak és magukat kelleténél többnek képzelik.

Néhány végzett növendék ugyanis véletlen

szerencse vagy más uton jó alkalmazáshoz jut, mint többen felbuzdulva a szakiskolában próbálnak szerencsét.

A munkáját megunt iparos is leteszi számain és a szakiskolában tanul, ezt két év múlva elhagyja, de az állás késik, mert ez nincs — és nem is lehet — biztosítva részére, noha minden szakiskola igazgatója szíves készséggel iparkodik neveltjeit elhelyezni. Így azután évről-évre szaporodik a végzett de álláshoz nem jutott vagy állásuk miatt elégedetlenkedő egyének száma, kik már a belépésnél sem voltak a szakiskola sokoldalu jelentőségével s nemes rendeltetésével tisztában s azt menhelynek vagy mentőhorgonynak tekintették.

Alsóbb erdészeti szakoktatásunk fejlődését fellendítené az erdőbirtokos közönségnek s különösen az erdőkinestárnak nagyobb érdeklődése is a szakiskolát végzett növendékek alkalmazása iránt. Örvendetesen tanuskodik Darányi Ignác dr. földmivelésügyi miniszter e téren is nyilvánuló érdeklődéséről s az alsóbb erdészeti szakoktatás nagy jelentőségének kellő méltánylásáról az a körülmény, hogy annak fejlesztésével összekötött anyagi áldozatok meghozatalától vissza nem riadva, dunántul ötödik szakiskolát szándékozik felállítani, melynek hol és mi módon való megalapítása ügyében a tárgyalások már folynak.

Nem lehet kétségünk az iránt, hogy lelki ismeretes és céltudatos tanítással s megfelelő előismeretekkel bíró növendékekkel a szakis-

kolák céljukat elérik és hogy e mellett a modern haladásnak s igényeknek megfelelően módosított szervezéssel azt a hazafias feladatot is teljesíteni fogják, hogy végzett növendékeik idővel annak a nagyszámu idegen nemzetiségű alsóbb erdészeti alkalmazott helyét is elfoglalhatják, akik jelenleg még sok magánuradalomban alkalmazásban állanak, sőt alkalmazást — sajnos — még mindig találnak.

Eddig és ezekben mondja el a füzetke tisztelt írója véleményét egyrészt az erdőőri szakiskolák feladatairól, másrészt azokról a kívánalmakról, melyeket joggal füzünk minden olyan ifjuhoz, ki az erdészeti altiszti szép de terhes és kötelességteljes pályát választja élete hivatásául s rámutat egyuttal azokra a csalódásokra, melyek azokat a szakiskolát végzett ifjakat érhetik, kik tul vérmes reményekkel indultak neki az életnek.

Lapunk fennállása óta ismételten és sokszor volt alkalmunk hangoztatni, hogy az erdőőri, vagy mondjuk erdészeti altiszti álláshoz még nem elegendő az írás-olvasás mesterségének a milyen, olyan ismerete és a négy alsó műveletekkel való számvetés, hanem a legkisebb kíváncsi, a melyet fel kell állitanunk legalább valamelyes magasabb műveltség, mint a milyennel a közönséges nagyszámosnál vagy más kézi munkáznál találkozunk, kivált pedig szükséges, hogy az erdészeti pályára készülőben meg legyen az erre vonatkozó akár veleszületett, akár az életben eltulajdonított hajlan-

Jánoska megnőtt*).

— Góbéság. —

Ha valaki igen nagyra nő: az is baj, ha nem nő meg: az is baj. Ezt az utóbbit keservesen tapasztalta Simon Jánoska, a Simon Péter bátyám legidősebb fia. Három öcse volt, mégis őt, a legidősebbet hívták Jánoskának.

Az utána következő Pista egy arasznyival, volt magasabb a bátyjánál, Feri másfél arasznyival, Károly a legkisebb Simon fiu két arasznyival multa felül a legidősebb bátyját. Ezek után könnyen elképzelhető, hogy miért maradt Simon Jánoson, a legidősebb Simon fiun rajta a Jánoska név. Vakaróval sem lehe-

tett volna lehuzni róla, de ő próbált, kitartóan küzdött, hogy a kis Jánoskát — Jánosnak nevezzék.

Minél inkább igyekezett, annál inkább nem sikerült. Végre, hogy a falu népe előtt bemutathassa az ő becsületes nevét, hát szatócs boltot nyitott. Nem a haszonlesés kedvéért, hanem csupán csak azért, hogy a nevét kiirhassa.

Kicsi volt a bolt, de annál nagyobb a czégtábla!... Amekkora deszkát a háztető elbirt, akkora deszkalapra pingáltatta fel a becses nevét, hogy azt meglássa, aki nem vak, hogy arról megtudja a világ, de leginkább a falu népe, miszerint őt Simon Jánosnak és nem Jánoskának hívják.

Még a bolond is elhiheti, hogy az üzlet teljesen bevált. Oda járt a falu apraja-nagyja vásárolni. De nemcsak vásárolni, hanem Simon Jánost, a kis embert — Jánoskának szólítani. Szép haszonnal záródott év végével a szatócskodás, de mindez nem elégitette ki a kis Jánoskát. Mit ér a pénz, a vagyon, ha őt örök időkre csak a Jánoska néven nevevezik!?

*) A „Magyar Herkó Páter” 1903. évi Nagy Képes Naptárából. Ára 80 fillér.

dóság, szeretete a szabad természetnek s igaz lelkesedéssel csüggés a természet legszebb diszén az erdőségen.

Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy nagyon sokan csak amolyan közhelynek tartották az erdészeti altiszti pályát, melyen bárki is fennakadhat és megkeresheti kenyerét, akár alkalmas erre a közgazdaságilag annyira fontos állásra, akár nem s a legtöbbje azt hitte, hogy ezen a pályán nincs is egyéb teendője, mint körüljárni a reá bizott erdőt s lesni a fatolvajokat és behajtani az oda tévedt lovat vagy tehenet, arról pedig, hogy lehet még valamely magasabb színvonal is, melyen az erdészeti altisztnak okvetlenül állania kell, ha magasztos hivatását jól akarja betölteni, az ilyeneknek fogalmuk sincs.

Mindenesetre úgy mint minden másiknál, az erdészeti altiszti pályánál is első és fő kellék a hivatás és rátermettség, mert a hol ezek hiányoznak, ott a gyakorlat mindig csak hiányos lehet, melyet pedig az elmélet, ha valaki még oly kitűnő is benne, eléggé soha sem képes pótolni.

Sajnálni lehet tehát, hogy az erdészeti altiszti pályára oly sok hivatatlan igyekszik, a kikre rá illik az egyszeri lutheránus pap mondása, ki a nem legjobban igyekvő fiának azt mondta: „ha már semmi sem lehet belőled, légy akkor pap!”

Sokan természetesen azért igyekeznek erre a pályára, mert azt hiszik, hogy az ha

nem is fényes, de legalább biztos és nyugodalmas megélhetést nyújt, pedig éppen ez az a miben nagyon csalódnak, mert bizony az erdészeti altiszti pálya, ha azt a magát neki szentelő jól be akarja tölteni, egyike a legterhebbeknek s minden egyebet inkább nyújt, csak nyugodalmat nem. Erről különben legközelebb szándékozunk értekezni.

Vadászias-e a sörétlövés az őzvadra.

A „Wild und Hund“ című német szaklapban jelent meg még a múlt év tavaszán hasonló című értekezés, melynek íróját már elfeledtem. Arra emlékszem csak, hogy valami „Kngl. preuss. Forstmeister“ volt a nevéhez bigyesztve. Ennek a szépen, tulságos hangulatosan megírt közleménynek alapján már akkor akartam e b. lapban a söréttel való őzlövésre vonatkozó, nem mérvadó véleményemet megmondani, de azon reményben, hogy nem sok idő múlva magam szerezhetek tapasztalatokat e tekintetben, még pedig éppen a „Kngl. preuss. Forstmeister“ hazájában, várakoztam vele mostanáig. Most végre több oknál fogva időszerűnek tartom ezt a témát felvetni, mivelhogy már a puska is jórészt a falon függ és így a vadászembernek — ha érdemesnek tartja — több ideje van gondolkozni e tárgy fölött.

Előre bocsátva, hogy magam csak bizonyos körülmények között tartom megengedhetőnek és helyesnek a sörétlövést az őzvadra, látnom kellett, hogy a németek ebben a tekintetben is, mint sok másban — magyarán mondva — „aufsnaidolnak“. A nevezett közlemény tartalma ugyanis, mely egyuttal czáfolat

Egyet gondolt és megcsinálta. Az volt a gondolatja, hogy mint legényembert nem is tisztelhetik, de bezzeg másképpen lesz az, ha megházasodik.

Hát megházasodott!...

Csupa bosszuságában elvett egy leányt, aki egy fejjel volt nálánál magasabb. Ezt persze kényszerűségből tette, mert olyan kicsit, mint ő, nem talált. A házasság úgy esett, hogy az üzlet jó forgalma kihozta a ház árát és így az új asszonyt a házába vitte. A nősüléssel egyidőben házasodott is...

Hanem ez sem ért semmit. Mégis csak Jánoskának hívták.

Egy év múlva fia volt.

Ez sem változtatott a dolgon. A Jánoska név örökös akart maradni.

Nőtt a gyermek, szaporodott a család, de a csunya falusi nép csak nem tudott észére térni, nem tudta elgondolni, hogy aki két fiú és egy leánynak apja, az nem lehet Jánoska.

Szomoru napokkal, örökös tépelődések töltötték el a Simon Jánoska szívét. Hiába volt minden egyéb szerencséje, mégis boldogtalan vala. A gond, a tépelődés foglalta el éjjelét-nappalát. Ha valaki csoda módon csak négy ujjnyival megnöveszti, oda adta volna érette minden vagyonát!... Pedig szépen gyűjtött, sokat össze kapart, hogy észre sem vette.

Mikor aztán a kilencéves fia olyan magasra nőtt, mint az apja, tetőpontjára hágott a Simon Jánoska növesi vágya. Minden nap méregette a gyermeket s mikor látta, tapasztalta a saját magzatja mellett az ő törpeségét, szinte, hogy a guta nem suhintotta meg bánatában.

Ez volt a forduló pont a Simon Jánoska életében. Ezen a napon még csak azt sem remélte, hogy aludni tud. Pedig aludott és álmodott.

Ott aludt a kényelmes családi ágyban egyedül. A felesége a közelben levő ágyban pihent, míg a gyermekek a szomszéd szobában aludtak azon a nevezetes éjszakán. Arra a nagy keserőségre, hogy a 9

dr. Walentinisch gráci professzor teljesen ellenkező véleményére, abban pontosul össze, hogy a sörétlövés az őzvadra semmi körülmények között, semmi esetben sem engedhető meg; de ki is jelenti a cikkiró, hogy Németországban valamire való vadász sohasem lövőzet másként, mint golyóval. Azután — s ez hatott meg legjobban — szépen kifejti, hogy miért lövik az őzet Ausztriában söréttel. Azért, mert az osztrák tartományokban (ezek között névszerint felemlíti „Ungarn“-t is!) oly kevés vadásziassan és korrektül üzik a vadászatot és annyira el vannak maradva e tekintetben Németországtól, hogy már azért sem lehet csodálni, ha ilyen vadpusztító felfogás (t. i. sörétlövés az őzre) megállja helyét. (Ha nem is szószerint ilyen, de teljesen hasonló tartalmu volt a német közlemény).

Németországban több erdei hajtóvadászaton vettem részt, nem is ép a legutolsó vadászterületeken, hol kimondták, hogy szabad őzet löni. De nem tévedek, ha mondom, hogy még nem volt alkalmam oly vadászaton résztvehetni, hol az egyik-másik puskás golyóval terítette volna le az őzet. Mindeddig csak söréttel lövött őzvadat volt alkalmam látni teritéken. Nem mulaszthatom el persze hozzátenni, hogy ezek a hajtások sohasem irányultak fővadra, hanem azokban mindig csak őz, nyul és apró duvad került lövésre. Nagyon rosszul érezném azonban magamat, ha mindazokat a professzionátus és műkedvelő vadászokat, kikkel ez idő alatt alkalmam volt ismerkedni, inkorrekt és vadásziatlan eljárással kellene vádolnom (a „Kngl. preuss. Forstmeister“ szerint kellene!) — csak azért, — mivel őzet hajtóvadászaton söréttel löttek. Igaz ugyan, hogy így bebizonyosodott előttem az, hogy vannak vadászok, épen nem kevesen, kik még Németországban is nyugodt lelkiismerettel lövik az őzet söréttel — bizonyos körülmények között — és ezáltal az is, hogy a nevezett német cikkeknek erre vonatkozó passzusa nem egyéb, nagyhangu, alaptalan kijelentésnél,

de viszont távol van tőlem — ha másért nem — csupán ezért a német vadászok „waidgerecht“-ségét kevessebbre becsülni.

Mert én az őzvadnak söréttel való lövését egy esetben nemcsak hogy nem vadásziatlannak, hanem ellenkezőleg, egészen helyesnek tartom és ez: épen az erdei, vagy akár mezei őszi és téli hajtóvadászat. Hogy miért tartom ezeken teljesen vadásziassan és helyesnek a söréttel való lövést, azt a következőkben okolom meg:

A hajtások, melyek itt szóba jöhetnek, olyanok, melyeken csak őz, nyul s általában apró vad kerül lelövésre. E hajtások, legyenek azok akár mezőn, de különösen erdőn, aránylag nem nagy területre szorítkoznak, daczára annak, hogy jóval több hajtó szükségeltetik ezeknél, mint egy fővadra való hajtásnál. Már ennél a körülménynél fogva sem helyeselheto a golyós fegyver használata ily alkalmakkor. Sok ember között a golyólövés, főleg ha az a most annyira kedvelt, modern „kilométer-puská“-ból történik, annyira veszélyes hogy azt csak vajmi ritkán teheti a vadász biztosan, t. i. úgy, hogy nyugodt lehet, hogy golyója nem furódik valami emberbe. Teljes biztonságot lakott vidékeken a modern Manlicher kilométerekre repülő golyójával sohasem nyújt és az őz maga sem oly alacsony állapot, hogy remélni lehetne, hogy a golyó azon tul rövid távolságnyra a földbe furódna.

Második ok meg az, hogy hajtóvadászaton a puskás majd kivétel nélkül közelről teszi a lövést az őzre (erdei hajtásnál távolabbról löni egyáltalában csak a legkritkább esetben lehet a fák miatt) és ily közelségből (20—40 lépés) a sörétlövés gyorsan menekülő őzre nemcsak, hogy sokkal biztosabb, mint a golyó, melylyel ily esetben a vadat legtöbbször elhibázza, még a gyakorlott lövő is, hanem ölé hatása is — elég nagy sörétet használva és csak némileg jól ütő lövéseknél — egészen biztos. Anélkül persze nincs, hogy

éves fia nagyobb nálánál, mélységesen aludott Simon Jánoska és álmódott.

Azt mondja a példaszó, hogy „kövér disznó makkal álmodik“ „a szegény ember álmában gazdag“... Simon Jánoska szinte az álmok édes otthonában érte el vágyai netovábbját. De nem történt az olyan egykettőre, ahogy mások gondolják. Először Jánoska tündérrel találkozott, sokat küzdött, viaskodott, míg elnyerte a tündér ígérétét. Mozgott az ágy az álmódzó Jánoska küzdelme alatt, lehullt a takaró, a párna a harc alatt, de végre megtörtént... A tündér egy varázslatára megnőtt, szép magas ember lett a kis Jánoska.

Nem lehetett másképpen. Felébredett örömeiben a kis ember. Az ágyában volt de csoda történt. Előbb megtapogatta magát, nem hitt a valóságnak, nem képzelhette el, hogy az aki az ágyban fekszik: ő legyen! Kinyújtotta a fejét: keménységet érzett. Megtapogatta. Hát az ágy fája volt... A lábát is

kifeszíté és a fejével, meg a lábával egyszerre érezte az ágy fáját.

Megtapogatta az ágyat a lábánál is, a fejénél is, aztán önmagának is végre be kellett ismernie, hogy nem álmodik. Ez valóság!

— Jánoska megnőtt! — szolt magában.

A felesége a szomszéd ágyban meghalotta.

— Mit beszélsz?

— Azt, hogy megnöttem! — kezdé boldogan Simon Jánoska. Elbeszélte az ő csodás álmát a tündérrel, meg a nagy küzdelmét... A felesége kétkelkedett.

— De bizony Isten megnöttem! — erősíté Jánoska.

— Hogy lehet az?

— Ugy, hogy a fejemmel is, meg a lábaimmal is érem az ágy bütüjét (fáját.) Alig férek el benne!...

Az asszony még kétkelkedett, de Jánoska nem engedte a dolgot.

egyik-másik darab néha el ne veszne és ez nagyon kellemetlen, az igaz, de a golyólövésnél is megeshet, ha nem is oly gyakran. Hanem hát ebbe már bele-törődik az ember, mint sok egyébbe, tökéletlensége tudatában. Az is fontos körülmény, hogy ha az őzle-lövést már hajtóvadászatra halasztják, akkor a vadá-szattulajdonosnak majd mindig az áll érdekében, hogy lehetőleg sok őzet lőjjenek ki, ezt pedig — rövid idő alatt, hajtóvadászaton — csakis sörétes fegyver hasz-nálata mellett lehet foganatosítani.

Mindezekből látható, ha a hajtóvadászaton az őzlelövés sörétes fegyverből ily módon történik, azon nincs kivetni való, legfeljebb a szőrszálhasogató va-dászok tartják érdemesnek miatta a tollukat koptatni.

Egészen más elbirálás aláesik persze, ha a sörétes fegyverből messzebről is lőnek őzre, oly távolságokra, melyekre a sörétlövés már nem teljesen biztos. Ilyenkor természetesen igen sok vadat lőnek beteggé, mely később pusztul el. De ez azután nem is vadászias el-járás ám, sőt csöppet sem különbözik a dögvasdászattól, — ez soha szem elől nem tévesztendő!

Az őzvadnak söréttel való lövését más esetekben. Így különösen a lesálláson, meg a cserkészeten, semmi-képen sem helyeselhetem és egyenesen vadásziatlan eljárásnak kell neveznem, mert ilyenkor minden körül-mény csakis a golyós fegyver használata mellett szól.

Hajtóvadászatokon azonban — azt hiszem — nyu-godt lelkiismerettel lehetjük az őzvadat tovább is söréttel, de csak — és ezt soha, sohase feledjük el — rövid távolságokra!

(A „Természet“ után).

— Gyujts gyertyát feleség! Nézd meg, hogy igazán menőttem!

Erre aztán a fejével, meg a két lábával kopog-tatni kezdte az ágy fáját. Az asszony nem tudta hamarjában meggyújtani a gyertyát. Hát ez igen furesa volt.

— Csakugyan nem tréfálsz János?

— Nem én! megnőttem! Éreztem, hogy meg-nőttem! De mekkorát nőttem?! Óh, jószágos tündér, ki ezt tevéd!?

Az asszony keze reszketett, de végre a hetedik gyufa meggyult, a gyertya lángja fellobogott. Oda jött a Simon Jánoska ágyához csodát látni, meg-nézni, hogy fejével és lábával a családi ágy бүтү-jét veri.

De — szent Kleofás — mit látott?...

Jánoska keresztül feküdt az ágyon!!

Azért érte el hát az ágy fáját a fejével-lábával.

És ezt a furesa históriát másnap az egész falu megtudta, apraja-nagyja kaczagta. De bizony Jánoska a mai napig sem nőtt meg.

Péterfy Tamás.

Hasznos tudnivalók.

Közlemények a kertmivelés és mezőgazdagságról

Mühle Vilmostól Temesvározt.

XIII.

Sövénycsemeték. Eleven kerítés létesítésére, házak, gyümölcs- és szőlőkertek, udvarok bekerítésére, szántóföldek határolására, töltések megerősítésére stb.

A sövénycsemetéknek hivatlan emberek és állatok elleni védelem céljából való ültetése felette czélszerű és mindenki által mentől előbb foganatosítandó. Egy eleven sövény, eleven kerítés kétségkívül védelmül szolgál, to-vábbi költség nélkül számtalan évig tart és a környéknek életet, a tájnak pedig szebb képet ad; az évi vagy 2 évi fahulladék pedig felhasználható. Mindig magról nevelt és iskolázott csemeték ültetendők, melyek nem eresztenek mellékajtásokat, mint azt a vadon ázott hajtások teszik. Sövényül sokféle faneműeket használunk, u. m.: Akác, Gleditschia, Maclura, Myrabolán, Mahaleb, Jávör, vad-rózsa, galagonya, borboiya, sóskacserje és somfát, de minden helyre nem mind alkalmasak. A legjobb és nálunk leghasználatosabb faj az Akác és Gleditschia, újabb idők-ben a Maclura, melyek tulajdonképen a legjobb és leg-szebb kerítéseket képezik, de jó a török Mahaleb meggy, mely a szagos pipaszárakat szolgáltatja és a Myrabolán szilva is, mely utóbbi némelykor a hernyók falánkságá-tól igen sokat szenved, de sok gyümölcsöt hoz, melyek-ből jó pálinka égethető és Franciaországban nagyon tenyésztetik. A galagonya ugyan a legszebb sövénycseme-téknek egyike, de északi tájakra, mint Schlesswig-Hohlstein Dánia, stb., hol általánosan tenyésztetik. Magyarország részére nem alkalmas, mert a hernyók petéinek fészke lesz, miért is annak ültetését kerülni kell. Borbolya-sós-kacserjét nem szabad gabonaföldekre kiültetni, mivel azon nagyon könnyen rozsdá képződik, míg a többi fajok mi nálunk nagyon lassan fejlődnek. Az első helyen említett faneműek, a Maclura, Akác és Gleditschia tehát a legjobbak.

Az ültetés ősszel vagy tavasszal történik mélyen ázott talajban.

Bekerítésre 2 sorban 5 darab ültetendő folyó méte-renként, így tehát 10 darab; közönséges kerítésre ele-gendő egy sorban folyó méterenként 6—8 darab csemetét ültetni, melyek 3 szemre visszanyesve az első évben tisztán tartandók és néhányszor megkapálandók. A má-sodik év tavaszán az ültetvények még egyszer jól vissza-nyesendők, úgy, hogy csak 30—40 cm. magas maradjon, a harmadik évben 50 cm. magasságra s így tovább. A minden évi téli vagy tavaszi nyesés elősegíti a tömött növést, fiatalítja a régiebb ültetvényeket és azt szorosan együtt tartja. A magnak állandó helyre való vetése ke-vésbé ajánlható és nem olcsóbb, mivel a fiatal csemeték az első évben gondos ápolást és tisztántartást igényelnek és azokból sohasem lesz oly szép egyenlő sövény, mint az átültetett csemetékből. Jobb ha a magot kertben ágyba vetjük, a csemetéket ott 2 éven át állani hagyjuk és csak azután ültetjük ki; még jobb azonban az egy éves cseme-téket kertben, sűrűen egymás mellé, és csak a második évben a kijelölt állandó helyre kiültetni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Madárvédelem Amerikában. Roosevelt elnök legutóbb egy szigorú rendeletet bocsátott ki a madárvédelem tárgyában, mely azon körülménynél fogva, hogy az ilyen rendeleteket Amerikában drákói szigorral hajtják végre, mindenesetre elejét fogja venni az éktelen madárpusztításnak. A rendelet szerint mindazokat a kik eleven éneklő madarakkal vagy ezek tollszívével kereskednek, ugyancsak azokat is, a kiknél madárszárny, fark vagy egyéb disznak szolgáló madártollak találhatók: 60 dollárnyi pénzbüntetéssel fogják sújtani. A rendőrség szigorú utasítást kapott, hogy divatáru-kereskedéseket ellenőrizze, az előtalált madár-részeket és tollakat elkobozza, az illetőket pedig, a kiknél ezek találhatók, haladéktalanul feljelentse. A vadőrök az erdészeti személyzet és a mezőőrök pedig kötelesek az ilyen előtalált madárpusztítókat azonnal elfogni és a rendőrség elé állítani.

Tűzoszlop az égen. Érdekes égi tűneményről értesítenek bennünket Baranya-Vörösmatról. E szerint november 23-án hajnali öt órakor, a mikor a hold magasan állt, gyors villanással tűzoszlop jelent meg az égen, lát-szólag öt-hat méternyire a hold alatt. Az oszlop, a melynek hossza körülbelül öt méternek látszott, intenzívebb fénnel ragyogott, mint a hold. Három-négy perccel később fokozatosan csökkent a jelenség hossza, vastagsága és fénye, míg végre kigyózó alakot öltve, eltűnt.

Lefejezte a gyermekeit. A Strázsa-hegy tövében fekvő Finta községben, mint eperjesi tudósítónk táviratozza, borzalmas vérengzést vitt véghez minap egy anya: elkeseredésében három gyermekét a szó szoros értelmében lefejezte. Fintán mostanában fejezték be az új elemi iskola építését. A minap ellátogatott a községbe az alsó-sebesi kolostor főnöke s megvizsgálta az iskola számadását, a melyet Koncz János tanító vezetett. A számadásban ezerhatszáz korona hiányt állapított meg s azzal fenyegetőzött, hogy őt is, meg a birót is becukatja, ha elő nem kerül a pénz. A tanító felesége a szomszédos szobában meghallotta ezt a fenyegetést, a mely nagyon megrémítette. Bár tudta, hogy férje ártatlan, mindent elkövetett, hogy a pénzt megszerezze. Hiába volt minden fáradozása, nem tudott szert tenni pénzre, a mi annyira elkeserítette, hogy halálra szánta magát és három gyermekét, a kik közül a legnagyobb hat esztendő, a legkisebb négy hónapos volt. A mikor férje nem volt otthon, borotvával kivégezte a gyermekeket, Már éppen a maga nyakát is el akarta vágni, a midőn hazaérkezett a tanító s megakadályozta az öngyilkosságot. A csaláértó anyát bekísérték az eperjesi királyi ügyészségre.

Az utolsó szó. A haldokló nagyok utolsó szava mindig érdekelte az embereket, mintha azt hinnék, hogy a kik az élet titkaiba úgy bele tudtak hatolni, a halál küszöbén állva, talán már elmondhatnak valamit arról a nagy rejtelemről, a melybe idáig csak a hit szövétnéke tudott belévilágítani. Pedig az utolsó szó, ha utolsó is, még az életé: a halottak nem beszélnek. Ismeretes Goethe utolsó szava: Több világosságot! Mirabeau ezekkel a szavakkal halt meg: Muzsikát szeretnék hallani. Mikel Andzséló ezzel a mondással lehelte ki a lelkét: Lelkem Istené, testem a földé, vagyonom a rokonaimé. Suaraz mosolyogva mondta: Igazán nem tudtam, hogy meghalni ilyen jó! Byron fölkiáltott: Aludni akarok! A következő pillanatban már nem élt. Washington-nak ez volt az utolsó szava: Jól van. Nagyon jól van... William Hunter ezzel

halt meg: Óh, ha tollat foghatnék és leírhatnám. milyen édes dolog meghalni. Nelson lord, mintha felelne valakinek, ezt mondta: Köszönöm; csakugyan megtettem a kötelességemet! Mohamed végső szava ez volt: Ah Allah, úgy legyen! Rousseau ezt suttogta: Nyissátok ki az ablakot; a föld oly szép... Melanchton Fülöp utolsó mondása ez volt: Az égbe vágyom, csak az égbe! Viktoria angol királynőnek, mikor a nagy pillanat elérkezett, rég elhalt ferje neve tolt ajakára. Háromszor mondta egymásután: Albert! Albert! Albert! És meghalt.

A haragos bíró. Érdekes embert temettek a minap Londonban. Robert Malcom Kerr-nek hívták az öreg urat, negyvenkét esztendeig volt bíró és semmit se gyűlt jobban, mint — a pörösködést. Valósággal réme volt az uzsorásoknak és a könnyelmű hitelezőknek. Az ilyen ember, ha a pöre Kerr bíróhoz került, okosabban tette, ha inkább veszni hagyta a pénzét mielőtt tárgyalásra került a dolog. De félték tőle a fiskálisok is, mert rendesen ezzel a kijelentéssel kezdte a tárgyalást: — Okos ember nem pörösködik, mert a pörösködés mindig többbe kerül, mint a mennyit kap a révén az ember, és a pénz elherdálásának a legostobább módja az, ha az ember a fiskálisnak adja. — A tanuk valomására jóformán semmit se adott. Erről így nyilatkozott: — A papir olcsó, a tinta olcsó, a toll olcsó, tessék mindenről írást csinálni, mert az írás holnap sem mond mást, mint a mit tegnap mondott. A tanu igen. Dávid király elhamarkodva mondotta: „Minden halandó hazug“ — lett volna annyi ideig bíró, mint én, nyugodt megfontolással mondhatta volna ugyanezt. A gorombasága mellett azonban nagyon igazságos ember is volt az öreg bíró: a londoni lapok nagy melegséggel emlékeznek meg róla.

Szerkesztői üzenetek.

Oláh János urnak, Karczag. Ha fiai jól tanulnak, beadhathja őket a 4 gimnasiális osztály elvégzése után állami tanítóképezdébe, hol olyan ösztöndíjban részesülhetnek, mely mellett csekély hozzájárulással a négy évi tanulmányot végze-hetők. Erdészeti akadémiára való beiratkozáshoz érettségi bizonyítvány szükséges, melyet a 8 gimnasiális osztály elvégzésével nyer a tanuló. Egyébként bővebb felvilágosítást szerezhetne a „Pályamutató“ című műből, melyet 2 koronáért megszerezhet a „Budapesti Hírlap“ kiadóhivatalánál (Budapest, VIII. Rökk Szilárd utca 4). Méz ezen a vidéken sem igen kapható, leg-jobbban teszi, ha az Országos Művészeti Egyesülethez fordul (Budapest, IX. Ullői ut, Köztelek) **Darázs István** urnak. Ud-varnok. Az erdői szakiskolákba való felvételre rendszeren június hóban kell folyamodni; a felvételi feltételeket annak idején lapunk is közölni fogja. Az államköltségen való felvételre lehet kilátása a fiának. **Mátyás János** urnak, Siklós. Kereseti adót igenis tartozik fizetni, még pedig 1. osztályut és természetesen az ez után eső pótdókat is. **Méry Vince** urnak. Zónez. Az orvosi bizonyítvány, — állította ki legyen azt bármily orvos, rendszerint csak a keltezési évében érvényes. Az erdői szak-iskola növendékeit az, hogy ott elégszer voltak orvosilag vizsgálva, nem menti fel az orvosi bizonyítvány beszerzésének kö-telezettségé alól. **B. J.** urnak. Csurgó. Legközelebb éppen azok ügyeivel fogunk foglalkozni. **Szevinszky István** urnak. Aranyág. Flóra István kartársunk csakugyan Verseczen van s lapunk buzgó hive, **Puska Pál** urnak. Rudolf pusztja. A be-küldött 2 koronát nyugtázzuk. Február 15-ig van előfizetve, **Kokosu Traján** urnak. Toplecz. A 2 korona beérkezett; cím változást bejegyeztük.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Eladó

egy csinos kiállítású, kitűnő lökésséggel bíró lancaster golyós fegyver, angol zárral, váltó csővekkel. A fegyver jobb csőve 500 cal. express finom acélból, bal csőve 16 cal. sörétre és postára. A másik csőpár 16 cal. sörétre finom damaszkból; lökésségeért szavatolok. A fegyver kézi munka s teljesen kifogástalan állapotban van; 240 koronába került s most hajlandó vagyok 120 koronáért eladni, biztos állásu egyéneknek esetleg részletfizetésre is, azonban akkor a fegyver ára 20 koronával emelkedik. A fegyverhez jár egy express golyó öntő és 50 darab express rézhüvely. Megkeresések intézendők: **HIDVÉGHY GYÖRGY**, urad. erdészhez, Klenova, u. p. Ublya, Zemplén megye.

„Mókust“

megvételre keresek. Ár és feltételek

Döhrmann Ágost, Baja, címzendők.**Ajánlkozás**

32 éves fiatalember, ki a csendőrségnél 7³/₄ évet szolgált, az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel tette le, románul is jól beszél, erdőőri állást keres. [Címe megtudható az Erdészeti Ujság szerkesztőségénél. 5-5

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fáczánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatot magas áron vásárol az „Élőállat-kiviteli vállalat és állatnagyerkeskedő": **O. Frank, Wien IV., Waaggasse Nr. 12.** Továbbá szállítok mindennemű élő vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászatkedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoportos nyulfogáshoz saját hálóimat és foglyok s fáczánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg.

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati zoológiai és kinológiai képes szaklap **Bársony István és Fónagy József** közreműködésével szerkeszti **Parthay Géza**. Előfizetési ára egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

Szárnyasaink.

Az egyedüli magyar nyelvű baromfitenyésztési képes szaklap foglalkozik a baromfitenyésztés összes ágaival, betegségeivel és ezek gyógykezeléseivel. A lap az Országos Baromfitenyésztési Egyesület hivatalos közlönye és **Parthay Géza** igazgató szerkeszti. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal:

Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

Ajánlkozás.

Erdőőri szakiskolát a folyó évben végzett s az erdőőri szakvizsgát is jó sikerrel letett ifju megfelelő állást keres. Nyelvismerete magyar, német és román. Érdeklődők irjanak a következő címre: ifju **Vancsa Mihály**, vizsgázott erdőőr, Nyén, utolsó posta Bodola, Háromszék vármegye. 5-10

Lengyel Albert, erdőőr.

Alsó-Rákos, Nagy-Küküllő megye.

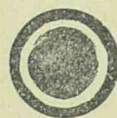
Fontos téli idényre!**Téli halina (Filcz) csizmák** saját gyártmány

erősek, meleget tartók, csinos kiállításban; 4 évig is viselhetők; jóságért és tartósságért kezességet vállalok.

5-6

Ára: 8 korona.

Megrendelésnél pontos mérték beküldését kérem

Lengyel Albert, erdőőr.

Alsó-Rákos, Nagy-Küküllő megye.

AKÁCZMAGOT

bármely mennyiségben vásárol

Magyar Magpergetőgyár

Faragó Béla

Zala-Egerszeg.

A hová ajánlatok küldendők.

3-5

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, satkantyukban, vadász, vivo és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javitások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közreboocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDO ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készségeggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olesó reklám árak által régi vevőinket megtevesztetni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ivet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő esászári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája

Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

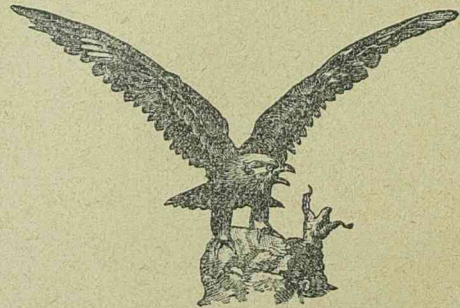
BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRAK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPENZERT VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászlát képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.